

Århus Kommunes Handicappolitik

Udgiver

Århus Kommune
Rådhuspladsen 2
8000 Århus C
Telefon: 8940 2000

Oplag

1.500 stk.

Design og produktion

coma

Fotografier

Forsidebillede: Polfoto
Side 5 midten: Thomas Knoop
Side 6 højre: Thomas Knoop
Side 7 højre: Inge Hald
Side 9 midten: Ole Hartmann Schmidt
Side 10 højre: Stig Hansen
Side 11 midten: Ole Hartmann Schmidt
Side 16: Ole Hartmann Schmidt
Side 24 højre: Ole Hartmann Schmidt

Der tages forbehold for trykfejl

Indhold

Forord	4
Handicappolitikens struktur	5
1. Ydre rammer	6
2. Grundlag og strategi	7
2.1. Vision og værdier.....	7
2.2. Om Handicappolitikken.....	7
3. Mål og initiativer.....	9
3.1. Tilgængelighed	9
3.2. Undervisning	12
3.3. Bolig	14
3.4. Familie, samarbejde og medindflydelse	15
3.5. Arbejdsliv	17
3.6. Kompensationsprincippet.....	19
3.7. Sundhed.....	21
3.8. Kultur, idræt og fritid	23
4. Resultater og kommunikation	26

Forord

Århus Kommunes Handicap-politik lægger sporerne for fremtidens arbejde på handicapområdet i Århus Kommune ved at fastsætte de tematiske hovedelementer, målsætninger og initiativer på området. Handicap-politikken udtrykker derved Århus Kommunes vision for, hvor Århus Kommune ønsker at bevæge sig hen i de kommende år, men det er samtidig vigtigt at forstå, at forudsætningen er, at politikken skal afholdes inden for de til enhver tid gældende budgetrammer.

Handicappolitikken skal fungere som et redskab og en ledetråd for både politikere, de kommunale afdelinger samt borgere i Århus Kommune i forhold til de problemstillinger, der vedrører mennesker med handicap.

Formålet med Handicappolitikken er at fortsætte arbejdet med at sikre ligestilling, lige muligheder og respekt for borgere med handicap i Århus Kommune – og herved understøtte Århus Kommunes vision om „Århus – en god by for alle”.

Handicappolitikken er som udgangspunkt gældende for perioden 2008 – 2012, men jævnfør kap. 4 med mulighed for en tidligere revision.

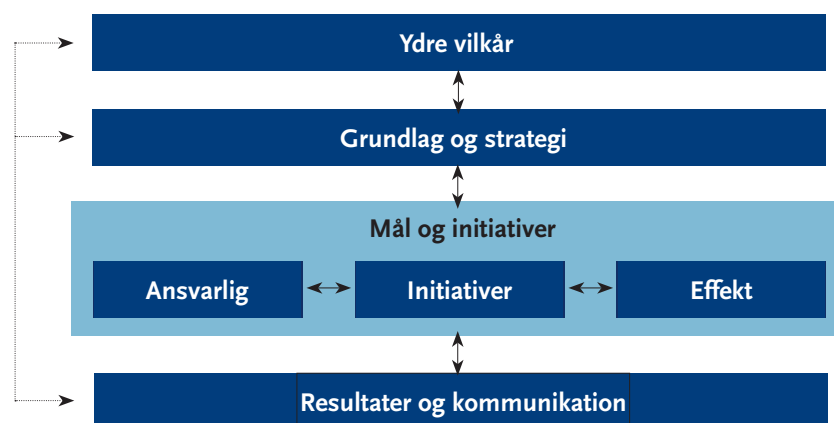
Handicappolitikken er udarbejdet i en styregruppe bestående af Borgmesterens Afdeling, de øvrige magistratsafdelinger og med deltagelse af repræsentanter for Århus Kommunes Handicapråd og Danske Handicaporganisationer (DH).

Handicappolitikkens struktur

Århus Kommunes virksomhedsmodel er anvendt som ramme for beskrivelse af Handicappolitikken og dens udmøntning. Af hensyn til brugerforståelsen er modellen dog anvendt i en tillempet form, som vist i figuren nedenfor.

Handicappolitikken anskueliggør:

1. **De ydre vilkår** for udviklingen af kommunens politik på handicapområdet.
2. **Grundlag og strategi** for på hvilken måde Århus Kommune ønsker at fortsætte arbejdet med at udvikle tilbudene på handicapområdet, herunder de visioner og værdier, der ligger til grund for Handicappolitikken.
3. **Mål og initiativer** for kommunens arbejde på handicapområdet. Handicappolitikken er tematiseret i otte hovedelementer, hvor der for hver er formuleret en målsætning og herunder hvilke initiativer, der vil blive taget.
4. **Resultater og kommunikation** om hvilken måde Handicappolitikken vil finde anvendelse som strategisk redskab for politikere og forvaltninger, og om på hvilke måder, der vil blive fulgt op på politikken og resultaterne kommunikeret.

1. Ydre rammer

” Grundtanken i konventionen er, at velgørehed og gode viljer, skal erstattes af konkrete rettigheder. “

Et af vilkårene for Århus Kommune er, at kommunens opgaver løses i samspil med en række eksterne aktører og faktorer, som den ofte kun vil have mindre indflydelse på, og som kan være rammesættende for kommunens arbejde. Det betyder, at den indsats og de ressourcer Århus Kommune lægger i de forskellige mål og initiativer ikke alene er afgørende for, om de realiseres i praksis.

At Århus Kommune er „underlagt” ydre omstændigheder betyder imidlertid ikke, at man ikke skal være opmærksomme på dem eller søge at påvirke dem. Tværtimod skærper det blot kravene om at navigere i forhold til deres udvikling i forsøget på at optimere Århus Kommunes indflydelse – og det er en fast overbevisning, at Århus Kommune med dens politikker kan fremme både kommunens egen indsats og påvirke det samfund, kommunen er en del af, i en positiv retning. Nogle af de „ydre rammer” for en kommunal Handicappolitik er FN’s resolution om internationale regler for lige muligheder for mennesker med handicap fra 1993 – i daglig tale kendt som FN’s Standardregler. Danmark har på linje

med de øvrige medlemslande tiltrådt resolutionen og dermed bundet sig til at virkeliggøre dens intentioner.

FN’s Standardregler var afsættet for Århus Kommunes første Handicappolitik fra februar 2004.

I forlængelse af standardreglerne vedtog FN den 13. december 2006 konventionen om rettigheder for mennesker med handicap. Den 30. marts 2007 underskrev Danmark og 83 andre lande konventionen. Dermed forpligter de sig til at ratificere konventionen, det vil sige ændre i deres lovgivning og vedtage nye love og tiltag, der forbedrer rettighederne for og forhindrer diskriminering af mennesker med handicap.

Grundtanken i konventionen er, at velgørehed og gode viljer, skal erstattes af konkrete rettigheder.

I skrivende stund har Danmark ikke ratificeret konventionen – og det er uvist, hvorvidt Danmark vil tiltræde konventionens tillægsprotokol.

Som udgangspunkt er der ikke tvivl om, at den nye konvention – når først den er ratificeret og imple-

menteret i lovgivningen – på det nationale plan vil betyde væsentlige forbedringer af forholdene for mennesker med handicap og stille nye krav til kommunernes indsats på området – men hvornår og på hvilken måde vides i skrivende stund ikke.

På trods af at den fulde betydning af konventionen i skrivende stund er ukendt, og der endnu ikke findes en officiel dansk oversættelse, har dens indhold været nøje overvejet og drøftet i forbindelse med denne politik. Godt hjulpet af kommunens Handicapråd og Danske Handicaporganisationer (DH), har Århus Kommune med denne politik søgt allerede nu at udtrykke hensigten i konventionen.

Det er derfor også opfattelsen, at Århus Kommune med denne politik står godt rustet til at møde de kommende års udfordringer på handicapområdet, og at man samtidig har lagt grundstenen til en fortsat positiv udvikling af forholdene for mennesker med handicap i Århus Kommune.

2. Grundlag og strategi

2.1. Vision og værdier

Af Århus Kommunes vision fremgår blandt andet:

„Århus – en god by for alle“

- Alle skal have mulighed for at tage ansvar for eget liv og udnytte egne evner
- Vi skal i fællesskab hjælpe dem, der har brug for det
- Der skal være plads til forskellighed og mangfoldighed

Visionen afspejler, at Århus Kommune har en bevidst holdning til, hvordan mødet med andre mennesker skal ske – konkret udtrykt i kommunens tre værdier: *troværdighed, respekt og engagement.*

Til sammen fortæller de historien om, at man i Århus Kommune ønsker at møde borgerne med åbenhed. At man sætter borgeren i centrum og har et særligt ansvar for at sikre rummelighed og give plads til forskellighed. At man respekterer andre menneskers ret til egne livsværdier, meninger og erfaringer – og at man engagerer sig både fagligt og personligt og tror på, at man kan gøre en forskel.

I den overordnede ramme Århus Kommunes værdier udgør, skal Handicappolitikken og alle dens elementer forstås!

2.2. Om Handicappolitikken

Med denne revision af Handicappolitikken ønsker byrådet i Århus Kommune at fortsætte arbejdet med at sikre ligeværd, lige muligheder og respekt for borgere med handicap i Århus Kommune.

I planlægning og udvikling af Handicappolitikkens initiativer skal kønsligestilling af borgere med handicap indarbejdes, ligesom initiativerne skal understøtte målene for Århus Kommunes integrationspolitik.

Handicappolitikken skal sikre, at mennesker med handicap har adgang til reel deltagelse i det offentlige liv og den demokratiske proces i Århus Kommune, og at de kan inkluderes i de kommunale tilbud.

Handicappolitikken skal samtidig bidrage til at sikre respekt og inddragelse af familie og

pårørende til borgere med handicap i Århus Kommune.

Igangsætningen og præmisserne for udarbejdelse af Århus Kommunes Handicappolitik blev vedtaget den 14. maj 2007 af Magistraten. Her blev det besluttet, at den eksisterende Handicappolitik skulle revideres og et nyt forslag fremlægges for Århus Byråd, samt at udgifterne til realisering af Handicappolitikken skal afholdes inden for de til enhver tid gældende budgetrammer. Meningen er, at de konkrete initiativer i Handicappolitikken indarbejdes i de enkelte magistratsafdelingers handlingsplaner og virksomhedsplaner.

Ved borgere med handicap forstås borgere der som følge af en funktionsnedsættelse (fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk) møder samfundsskabte barrierer – såvel fysiske som holdningsmæssige – som forhindrer deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre.

Handicappolitikken skal fungere som et styringsredskab for Århus Kommune, i spørgsmål der har

” Ved borgere med handicap forstås borgere der som følge af en funktionsnedsættelse (fysisk, psykisk, intellektuel eller sensorisk) møder samfundsskabte barrierer – såvel fysiske som holdningsmæssige – som forhindrer deltagelse i samfundslivet på lige fod med andre. “

betydning for mennesker med handicap i kommunen. Medarbejdere i Århus Kommune skal kende Handicappolitikken og på deres arbejdsområde aktivt tænke principperne herfra ind i deres daglige arbejde, herunder også i forbindelse med samarbejde med borgere og private virksomheder. Principperne i Handicappolitikken skal fra starten tænkes ind i kommunens projekter.

Århus Kommunes Handicappolitik bygger på principperne i FN's handicapkonvention, der blev vedtaget af FN's generalforsamling 13. december 2006 og underskrevet af Danmark 30. marts 2007.

Principperne i FN's handicapkonvention:

- Mennesker med handicap skal mødes med respekt for deres værdighed, deres ret til selvbestemmelse og deres uafhængighed
- Der må ikke ske nogen form for diskrimination på grund af handicap
- Mennesker med handicap skal have adgang til fuld og effektiv

- deltagelse i det offentlige liv
- Mennesker med handicap skal have lige muligheder
- Mennesker med handicap skal kunne inkluderes i offentlige tilbud
- Børn med handicap har ret til personlig udvikling, egen identitet og respekt for de voksende evner som børn med handicap udvikler
- Tilgængelighed er en forudsætning for lighed
- Man skal respektere og acceptere personer med handicap som en del af menneskelig forskellighed

Handicappolitikken er en videreudvikling af kommunens tidligere politik på området fra 2003, som bygger på FN's Standardregler om lige muligheder for mennesker med handicap.

Konventionen og standardreglerne supplerer hinanden. Konventionen bygger på menneskerettighederne, og den skal sikre ligestilling og lige muligheder for mennesker med handicap. Standardreglerne vejleder om og giver anvisninger på, hvor-

dan man skaber lige muligheder for mennesker med handicap.

Handicappolitikken er tematiseret i otte hovedelementer:

1. Tilgængelighed
2. Undervisning
3. Bolig
4. Familie/Samarbejde og medindflydelse
5. Arbejdsliv
6. Kompensationsprincippet
7. Sundhed
8. Kultur, idræt og fritid

3. Mål og initiativer

Begreber der anvendes i Handicappolitikken:

Mål: Hvad forventes opnået på længere sigt?

Effekt: Hvad ønskes opnået på kortere sigt?

Initiativ: De konkrete initiativer der skal frembringe effekten.

Ansvarlig: Den eller de magistratsafdelinger der er ansvarlig for de enkelte initiativer.

3.1. Tilgængelighed

Det er en grundlæggende forudsætning for ligestilling af mennesker med handicap, at der sikres tilgængelighed, herunder ved at undgå fysiske og psykiske barrierer i forhold til de fysiske omgivelser, til de offentlige transportmidler, til information og kommunikation, således, at mennesker med handicap kan deltage på lige fod med alle andre i samfundslivet.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål at sikre tilgængelighed for mennesker med handicap. Dette både i traditionel fysisk forstand og i

forhold til information og kommunikation.

3.1.1. Initiativ

Der skal gøres en fortsat indsats for at reducere eksisterende barrierer for fysisk tilgængelighed i offentlige bygninger og det offentlige rum:

- Kommunale bygninger
- Andre bygninger med offentlig adgang
- Torve og gaderum
- Rekreative områder

De rammer og krav, der er beskrevet i pjecen „Tilgængelighed i kommunale bygninger og i de offentlige rum – Sådan gør vi i Århus” følges.

Ved kommunale nybygninger, nye offentlige anlæg, skal alle krav til tilgængelighed opfyldes. Gennem ombygninger, renoveringer med videre skal kravene løbende opfyldes i eksisterende kommunale bygninger, torve, gaderum og rekreative anlæg.

Ved ombygning af:

- Offentligt tilgængeligt byggeri
- Erhvervsbyggeri til service og administration

vil der blive stillet særlige krav i medfør af bekendtgørelse nr. 1250 af 13. december 2004 om tilgængelighedsbestemmelser i forbindelse med ombygninger i eksisterende byggeri.

Dispensation fra tilgængelighedsbestemmelser ved ombygninger, vil blive anvendt i mindst mulig omfang.

Effekt: Gennem anvendelse af reglerne, herunder ikke mindst ombygningsreglerne, vil der ske en stadig forbedring af den fysiske tilgængelighed i det offentlige rum

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø samt alle afdelinger i kommunen i forhold til egne lokaler og bygninger.

3.1.2. Initiativ

Byrådet har nedsat en styregruppe for tilgængelighed, der har midler til rådighed til at give

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at sikre tilgængelighed for mennesker med handicap. Dette både i traditionel fysisk forstand og i forhold til information og kommunikation.

tilskud til tilgængelighedsprojekter i kommunale bygninger. Styregruppens tilknyttede midler overvejes delvist anvendt til ansættelse af en tilgængeligheds-konsulent, der har mulighed for at rådgive om tilgængeligheds-spørgsmål på de helt indledende projektrin såvel som i projekterings- og udførelsesfasen.

Midlerne er for øjeblikket rettet mod fysisk tilgængelighed til kommunens bygninger. Midlernes anvendelse overvejes defineret bredere og i bedre overensstemmelse med tilgængelighedsbegrebet i dette afsnit. Endeligt overvejes styre-gruppe/konsulent forankret i Borgmesterens Afdeling – i lighed med Århus Kommunes Handicapråd.

Effekt: Det forventes, at jo tidligere et projekt bliver vurderet i relation til tilgængelighedsproblematikker, desto bedre og antagelig billigere løsninger vil der kunne realiseres.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø.

3.1.3. Initiativ

Mennesker med handicap skal have mulighed for at bevæge sig rundt ved hjælp af offentlige transportmidler.

Ved bestilling af kollektiv trafik fra Midttrafik skal det sikres, at der er fokus på:

- At nye busser med hensyn til tilgængelighed for gangbe-sværede og kørestolsbrugere indkøbes som lavgulvsbusser uden indvendige trin og indrettes med ramper i overensstem-melse med EU' normer.
- At busser indkøbes med mundt-lig og skriftlig annoncering af stoppesteder.
- At busser indkøbes med prio-riterede sæder i overensstem-melse med EU's normer.

Kravene skal være opfyldt for alle nyindkøbte busser.

Effekt: Samtlige busser vil over afskrivningsperioden være indrettet i overensstemmelse med kravene.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø.

Ved Taxinævnet virksomhed skal det sikres:

- At der er et tilstrækkeligt antal storvogne til rådighed til spon-tan bestillingskørsel
- At der er trappemaskiner til rådighed efter bestilling
- At der i alle vogne er mulighed for at tage sammenklappelige kørestole med

Effekt: Der bør til enhver tid være tilstrækkelig materiel til rådighed. Det vil ved klagebehandling kunne konstateres, om forudsætning-erne er opfyldt.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Teknik og Miljø.

3.1.4. Initiativ

Til de individuelle kørselsordning-er skal der findes let tilgængelig information, der samlet beskriver de aktuelle kørselstilbud. Infor-mationen sker via kommunens hjemmesider, og via en pjece, der udkommer årligt.

Effekt: Mennesker med handicap, der ikke kan anvende kollektive transportmidler, sikres tilbud om individuel transport, som gør det

muligt at deltage i fritidsaktiviteter, deltage i frivilligt arbejde, besøge familie og venner, foretage lægebesøg med mere.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.1.5. Initiativ

Århus Kommunes nye hjemmeside (lancering september 2009) skal som *minimum* leve op til de obligatoriske standarder for offentlige hjemmesiders tilgængelighed som de refereres af Kompetencecenter IT for alle (KIA)¹. Århus Kommune vil herudover være i dialog med Danske Handicaporganisationer (DH) omkring udviklingen af siden. Herved sikres, at der tages et vidtgående hensyn til brugere med nedsat funktionsevne.

Effekt: Borgere med nedsat funktionsevne skal ud fra egne præmisser kunne benytte den web-baserede kommunikation og service fra kommunen på lige fod med andre borgere. Det betyder, at hjemmesiden skal være tilgængelig for mennesker med handicap, der benytter forskellige former for kompenserende hjælpemidler. På baggrund af viden indhentet på hjemmesiden får alle kommunens borgere hermed et redskab til at deltage i demokratiske processer og handle i forhold til at kunne påvirke egen livssituation.

Ansvarlig: Borgmesterens Afdeling.

3.1.6. Initiativ

Tilgængelighed vil fremover indgå i Århus Kommunes vejledningsmateriale og undervisning af medarbejdere, der er ansvarlige for indholdet på kommunens hjemmesider.

Effekt: Informationsmateriale, der produceres af Århus Kommune tilsigtes at tage hensyn til særlige behov vedrørende tilgængelighed. Således at der – foruden de hensyn der er taget i hjemmesidens tekniske udformning – også tages hensyn til brugere, der har vanskeligt ved at tilegne sig stof, der er skrevet i et unødigt kompliceret sprog.

Ansvarlig: Borgmesterens Afdeling.

3.1.7. Initiativ

Århus Kommunes kommunikationspolitik er i skrivende stund under revision. Ved udformning af den nye kommunikationspolitik vil der blive sat fokus på tilgængelighed for mennesker med handicap. Et element i kommunikationspolitikken er en række konkrete handlingsplaner på områder såsom det fysiske møde mellem borger og kommunal medarbejder, udformning af breve og e-mails samt procedurer for telefonbetjening. Det overvejes i den forbindelse at afvikle kurser

i, hvordan Århus Kommunes administrative redskaber, som for eksempel tekstbehandlingsværktøjer, anvendes på en måde, der tilgodeser hensyn til tilgængelighed for mennesker med handicap. En nærmere præcisering af de konkrete initiativer er ikke mulig, da kommunikationspolitikken som nævnt er under revision. Politikken forventes godkendt i Århus Byråd i 2. halvår 2008.

Effekt: Informationsmateriale, der produceres af Århus Kommune tilsigtes at tage hensyn til særlige behov vedrørende tilgængelighed. Således at borgerne (herunder også mennesker med handicap) får muligheder for at deltage i demokratiske processer og handle i forhold til at kunne påvirke egen livssituation på baggrund af viden, der er indhentet i informationsmateriale fra Århus Kommune.

Ansvarlig: Borgmesterens Afdeling. ■

1. Standarderne er vedtaget af regeringen, KL og Danske Regioner med virkning fra 1. januar 2008. De kræver blandt andet, at man skal overholde WCAG-retningslinierne (Web Content Accessibility Guidelines) for tilgængeligt webdesign på niveau AA.

3.2. Undervisning

Uddannelse og undervisning er nogle af de mest grundlæggende forudsætninger for menneskers udvikling, læring og muligheder gennem livet.

I Århus Kommune arbejdes der på at udvikle en fælles forståelse af begrebet læring. Denne fælles forståelse af læring indebærer, at der i indsatsen for alle børn og unge er et sammenhængende fokus på faglig, personlig, social og kulturel dannelse.

Skolen og dens indretning, organiseringen af undervisning og medarbejdernes kompetencer og læringsforståelse skal skabe rammen for arbejdet med børn, unge og deres forældre.

Undervisningen tilrettelægges med henblik på at skabe det bedste grundlag for voksenlivet ved overgang til ungdomsuddannelse og senere uddannelse og beskæftigelse

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål at sikre relevante uddannelses- og undervisningstilbud for

mennesker med handicap og hermed understøtte en livslang læring.

3.2.1. Initiativ

For at kunne sikre, at børn og unge med særlige behov modtager relevante uddannelses- og undervisningstilbud, bør der fokuseres på rummelighed og inklusion i det almene og i det specialpædagogiske område. Dermed skabes der muligheder for udvikling af varierede skoletilbud, der til stadighed afspejler det enkelte barn og unges særlige behov.

Efteråret 2007 iværksatte Magistratsafdelingen for Børn og Unge et kvalitetsudviklingsprojekt for det specialpædagogiske område. Projektet forventes afsluttet inden udgangen af 2008. Kvalitetsudviklingsindsatsen, der består af tre hovedprojekter, er overordnet at understøtte opgaveløsningen på det specialpædagogiske område indenfor Udviklingsplanen for Børn og Unge.

Sammenhæng indenfor det specialpædagogiske område

- Der skal ses på de enkelte specialpædagogiske tilbud i sammenhæng med hinanden både opgavemæssigt og økonomisk.

Styrkelse af styringsgrundlaget

- Der skal udarbejdes servicedeklarationer, der beskriver hvilke ydelser, brugerne har adgang til.
- Der skal udarbejdes materiale, der kan dokumentere og følge effekten af det specialpædagogiske arbejde, der udføres og om målene nås.

Revurdering af budgettildelingsmodellerne internt i Børn og Unge

- Der skal ses på den interne ressourcefordeling for alle Børn og Unges specialpædagogiske tilbud.

Effekt: Udvikling af kvaliteten inden for det specialpædagogiske område skal bidrage til, at børn og unge bliver i stand til at mestre deres hverdag bedst muligt, og at så mange unge som muligt gennemfører folkeskolens afsluttende prøver og dermed bliver i stand til

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål at sikre relevante uddannelses- og undervisnings-tilbud for mennesker med handicap og hermed understøtte en livslang læring.

at fortsætte i en ungdomsuddannelse eller beskæftigelse.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

3.2.2. Initiativ

Kompenserende specialundervisning til voksne og den 3-årige ungdomsuddannelse til unge med særlige behov er betydningsfulde tilbud til mennesker med handicap. I kompenserende specialundervisning er det målet for undervisningen at indlære kompenserende teknikker til at kunne mestre færdigheder på et højere niveau end ved undervisningens start. I Århus Kommune er det målet, at kompenserende specialundervisning indgår som et vigtigt element i helhedsorienterede rehabiliteringsforløb. Det er følgelig også målet at sikre en fortsat udvikling i undervisningens omfang og kvalitet.

Specialundervisning udbydes i et samarbejde med private oplysningsforbund – med regionen på kommunikationsområdet og i kommunens egne tilbud. Der er visitation til undervisningen, som

tilrettelægges ud fra den enkelte deltagers individuelle behov. Det tilstræbes at kunne tilbyde undervisning uden ventetid efter visitation.

Med lovgivning fra august 2007 er der sikret tilbud om 3-årig ungdomsuddannelse til unge med særlige behov, der ikke kan benytte de almindelige tilbud. Det er lovens formål, at unge med særlige behov opnår personlige, sociale og faglige kompetencer til en så selvstændig og aktiv deltagelse i voksenlivet som muligt og eventuelt til videre uddannelse og beskæftigelse. Ungdomsuddannelsen tilrettelægges individuelt i samarbejde med de enkelte unge og deres forældre. Der vil i Århus Kommune blive lagt vægt på udvikling af kompetencer i forhold til videre uddannelse og beskæftigelse.

Effekt: At voksne med handicap via specialundervisningen kan udnytte og udvikle deres ressourcer. Tilsvarende for unge med handicap, der med den nye ungdomsuddannelse har opnået ret til ungdomsuddannelse på

linie med unge uden handicap. Der forventes positive resultater i retning af, at de unge bliver bedre rustet til deres voksen-tilværelse, og der lægges vægt på, at de unge vil stå godt rustet til at opnå beskæftigelse på det almindelige arbejdsmarked. Desuden vil ungdomsuddannelsen bidrage til målet om, at 95 % af en ungdomsårgang gennemfører ungdomsuddannelse fra 2015.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Socialforvaltningen.

3.3. Bolig

” Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal have samme muligheder for boligvalg som andre borgere i Århus Kommune.

Mennesker med handicap har vidt forskellige behov og ønsker til boligen. Derfor vil Århus Kommune sikre en bred vifte af muligheder for boliger til mennesker med handicap. For mennesker med handicap er det afgørende, at boligen imødekommer den enkeltes særlige behov, da dette kan bidrage til at bevare trivsel i dagligdagen og bidrage til størst mulig selvstændighed. De bedste muligheder for inklusion opnås ved at etablere boligerne som en naturlig del af det almindelige boligmiljø.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal have samme muligheder for boligvalg som andre borgere i Århus Kommune.

3.3.1. Initiativ

Det almene boligbyggeri skal være tilgængeligt for mennesker med handicap og også rumme særligt indrettede boliger.

Særligt indrettede boliger etableres i videst muligt omfang i forbindelse med – og integreret i det

almindelige boligmiljø. Udvikling af viften af handicapegnede boliger foregår i samarbejde med boligforeningerne/private bygherrer, interesseorganisationerne og de berørte magistratsafdelinger.

Effekt: At byens boligområder afspejler befolkningens sammensætning.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse samt Magistratsafdelingen for Teknik og miljø.

3.3.2. Initiativ

Århus Kommune skal kunne tilbyde særlige boliger til borgere med meget omfattende og specielle hjælpebehov. Disse særlige boliger skal have en fysisk placering og nogle fysiske rammer, der åbner for inklusion. Århus Kommune vil arbejde for, at borgere i disse særlige boliger selv kan bestemme, om de ønsker at blive boende, hvis deres behov ændres. Det vil sige, at det som udgangspunkt er hjælpen, som „flyttes og tilrettes” og ikke borgeren, der skal flytte, hvis behovene ændres.

En særlig opmærksomhed er rettet mod udvikling af nye muligheder for selvstændighed ved „smart home” teknologi og andre hjælpemidler, der kan bidrage til større uafhængighed og mulighed for større frihed ved at være mere selvhjulpne.

Effekt: Mennesker med handicap skal opleve, at de er „herre i eget hus” uanset behovet for specialiseret støtte og hjælp i hverdagen.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse samt Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.3.3. Initiativ

Århus Kommune skal kortlægge tilfredsheden blandt beboere i kommunale botilbud og ud fra disse resultater udvikle tilbudene.

Effekt: At Århus Kommune løbende udvikler de kommunale botilbud med det formål at maksimere beboernes tilfredshed med deres bolig.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og beskæftigelse samt Magistratsafdelingen Sundhed og Omsorg. ■

3.4. Familie, samarbejde og medindflydelse

Det enkelte menneske med handicap er den vigtigste aktør i planlægningen og udførelsen af hjælpen. Samtidig er inddragelse af pårørende og det sociale netværk betydningsfuldt for opnåelse af inklusion for mennesker med handicap. Det er en opgave for Århus Kommune at yde en helhedsorienteret støtte, der kan kompensere for handicappet og bidrage til en god tilværelse såvel for det enkelte menneske med handicap som for dennes familie.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål at yde en helhedsorienteret støtte og i samarbejde med det enkelte menneske med handicap at inddrage pårørende i samarbejdet. I den overordnede udvikling af nye tilbud og ved ændring af bestående tilbud er det målet at inddrage alle parter i et samarbejde.

3.4.1. Initiativ

De enkelte afdelinger i Århus Kommune vil udvikle samarbejdet med mennesker med handicap og deres familie og netværk. Det gælder i det direkte individuelle samarbejde med mennesker med

handicap. Det gælder også i udviklingsopgaver, hvor handicaporganisationerne og deres repræsentanter inddrages fra første færd. Der stiles mod samarbejde og dialog med repræsentanter for de fremtidige brugere af de konkrete udviklingsområder, og der etableres dialogfora med brugerpaneler.

Indsatsen tilrettelægges med udgangspunkt i:

- Det direkte samarbejde med mennesker med handicap er en integreret og vigtig del af Århus Kommunes indsats.
- Forældre til børn med handicap skal altid inddrages fuldt ud i overvejelser om og valg af støtte til barnet og til familien.
- Forældre, der selv har handicap, skal tilbydes vejledning og hjælp.
- Med respekt for den enkelte borgers egen myndighed og integritet søges familien og andre fra det sociale netværk inddraget i videst muligt omfang.
- Der er særlig opmærksomhed på behovet for støtte til børn af psykisk syge forældre samt søskende til børn med handicap.

- Medarbejdere i Århus Kommune indgår i dialogen og i samarbejdet med opmærksomhed, imødekommenhed, åbenhed og indlevelse.
- Der udarbejdes pårørendepolitikker, som blandt andet beskriver holdninger og forventninger til samarbejdet med pårørende.

Effekt: Der opnås klare aftaler om samarbejdet og afstemning af forventninger. Ved brugerundersøgelser spørges til oplevelsen af samarbejde og medindflydelse.

Ansvarlig: Århus Kommune som helhed i udviklingsopgaver og i forhold til individuelle ydelser især Magistratsafdelingerne for Sociale forhold og beskæftigelse, Sundhed og Omsorg samt Børn og Unge.

3.4.2. Initiativ

For at kunne sikre at børn og unge med særlige behov kan deltage i dag- og fritidstilbud skal der være fokus på rummelighed og inklusion både i det almene og i det specialpædagogiske område, således at der til stadighed skabes muligheder for udvikling af vari-

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål at yde en helhedsorienteret støtte og i samarbejde med det enkelte menneske med handicap at inddrage pårørende i samarbejdet. I den overordnede udvikling af nye tilbud og ved ændring af bestående tilbud er det målet at inddrage alle parter i et samarbejde.

erede tilbud, der tilgodeser det enkelte barn og den enkelte unges særlige behov.

Kvalitetsudviklingsprojektet i Magistratsafdelingen for Børn og Unge i 2007 / 2008 omhandler ligeledes det specialpædagogiske område indenfor dag- og fritidstilbuddene:

Sammenhæng inden for det specialpædagogiske område

- Der er brug for at se på de specialpædagogiske tilbud enkeltvis og i sammenhæng med alle tilbud, både opgavemæssigt og økonomisk.

Styrkelse af styringsgrundlaget

- Der skal udarbejdes service-deklarationer, der beskriver, hvilke ydelser børnene og de unge har adgang til.
- Der skal udarbejdes materiale, der kan dokumentere og følge effekten af det special-pædagogiske arbejde, der udføres og om målene nås.

Revurdering af budgettildelingsmodellerne internt i Børn og Unge

- Der skal ses på den interne ressourcefordeling for alle Børn og Unges specialpædagogiske tilbud.

Effekt: I dagtilbud, fritidstilbud og klubber mødes børn og unge med særlige behov/handicap med andre børn og unge. Dette er medvirkende til, at der skabes gensidig tolerance, respekt og forståelse for hinanden.

Udvikling af kvaliteten inden for det specialpædagogiske område skal bidrage til, at børn og unge bliver i stand til at mestre deres hverdag bedst muligt.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

3.5. Arbejdsliv

” Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal kunne indgå i et almindeligt arbejdsliv på lige vilkår med andre.

Borgere med handicap har ret til et arbejde på lige fod med andre borgere i Århus Kommune. Århus Kommune vil målrettet arbejde med at sikre et rummeligt arbejdsmarked med plads til alle såvel på det offentlige som på det private arbejdsmarked. I forhold til det enkelte menneske med handicap vil Århus Kommune tilbyde samarbejde og støtte til habilitering og rehabilitering med sigte på uddannelse og erhverv.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal kunne indgå i et almindeligt arbejdsliv på lige vilkår med andre.

3.5.1. Initiativ

Indsatsen skal være helhedsorienteret og skal foregå i et samarbejde mellem den statslige og kommunale del af jobcentret.

Effekt: Indsatsen skal uanset opgavefordelingen mellem stat og kommune opleves som koordineret og helhedsvurderet for borgeren i forhold til den samlede indsats fra jobcentret.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Beskæftigelsesforvaltningen.

3.5.2. Initiativ

Mennesker med handicap skal informeres om jobcentrets muligheder for at yde støtte til ordinær- eller støttet beskæftigelse. Der udarbejdes i forbindelse hermed informationsmateriale og informeres på hjemmesiden.

Effekt: Samarbejdet med private virksomheder optimeres, og antallet af beskæftigede med handicap stiger. Der samarbejdes også med private leverandører via udbud, således at der er andre tilbud til borgerne end kommunens egne. Der sigtes primært mod understøttet ordinær beskæftigelse eller uddannelse for mennesker med handicap. Hvis dette ikke er muligt inddrages andre hjælpemuligheder som f. eks. revalidering eller støttet beskæftigelse.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Beskæftigelsesforvaltningen.

3.5.3. Initiativ

Alle skal have adgang til differentieret og kvalificeret beskæftigelsesfremmende støtte, og indsatsen skal differentieres i forhold til typerne af beskæftigelsesproblemer. Forventningerne til indsatsen skal afstemmes hos alle parter.

Effekt: De relevante tilbud afgives således, at flest mulig opnår ordinært beskæftigelse. Borgerne skal opleve, at kommunen har sikret, at alle relevante parter er hørt og inddraget, før tilbud afgives.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Beskæftigelsesforvaltningen.

3.5.4. Initiativ

Virksomhederne skal løbende informeres om mulighederne for løntilskud, kompensationsordninger, arbejdsplads-indretning, mentorordninger, hjælpemidler med videre for at sikre fastholdelse og integration af medarbejdere og nyansatte borgere med handicap.

Der udarbejdes generel information til virksomhederne og

specifik information vedrørende den kontakt, der udøves af virksomhedskonsulenterne over for virksomhederne.

Effekt: Der skal være én indgang til jobcentret, således at samarbejdet omkring borgere/medarbejdere med handicap er umiddelbart tilgængeligt, koordineret og smidigt.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Beskæftigelsesforvaltningen.

3.5.5. Initiativ

Overgangen fra barn til voksen med handicap i forhold til uddannelse/beskæftigelse koordineres i god tid før det 18. år mellem Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen i samarbejde med øvrige involverede parter. Koordineringen indledes i forbindelse med afslutning af folkeskolen ved tilbud om ungdomsuddannelse og tværfagligt netværksmøde.

Effekt: De unge og forældrene skal opleve, at Socialforvaltningen og Beskæftigelsesforvaltningen i god tid inden overgangen til voksenlivet koordinerer og målretter den fælles indsats i forhold til arbejde eller uddannelse.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse,

Beskæftigelsesforvaltningen og Socialforvaltningen

3.5.6. Initiativ

Der visiteres til beskyttet beskæftigelse eller aktivitets- og samværstilbud i de tilfælde, hvor beskæftigelse på det ordinære arbejdsmarked ikke er mulig som følge af handicap. I disse tilbud stiles mod fortsat udvikling og senere inklusion på arbejdsmarkedet eller i frivillig, ulønnet beskæftigelse.

Effekt: Der er fuld pladsgaranti i beskyttet beskæftigelse og aktivitets- og samværstilbud.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse, Socialforvaltningen

3.5.7. Initiativ

I sin rekruttering skal Århus Kommune signalere og efterleve, at man ønsker en rummelig og mangfoldig arbejdsplads, herunder også en arbejdsplads med mennesker med handicap ansat på normale vilkår.

Århus Kommune skal være en arbejdsplads, hvor der er plads til alle. Medarbejdere i Århus Kommune skal sikres mod direkte, indirekte og institutionel diskrimination på grund af handicap. Dette skal ske i forbindelse med

rekruttering til, ansættelse og fastholdelse i samt afskedigelse fra såvel ordinære – som ekstraordinære stillinger.

Udgangspunktet tages i den fælles personalepolitik, byrådet har vedtaget om den gode arbejdsplads, Lov om forbud mod forskelsbehandling af mænd og kvinder med hensyn til beskæftigelse og barselsorlov m.v.²

Der gennemføres en spørgeskemaundersøgelse „Plads til forskellighed” i 2008 blandt ledere og repræsentanter i MED-udvalgene, samt foretages interviews blandt medarbejdere. I denne undersøgelse vil indgå antidiskrimination af ansatte med handicap. Undersøgelsen gentages i 2012 med fokus på, om der er sket en udvikling.

Effekt: Århus Kommune skal være en attraktiv arbejdsplads, hvor der ikke diskrimineres for ansatte med handicap.

Ansvarlig: Borgmesterens Afdeling i samarbejde med magistratsafdelingerne.

² [”Lov om forbud mod forskelsbehandling af mennesker med handicap”] samt ”Bekendtgørelse om Handicappedes fortrinsret”.

3.6. Kompensationsprincippet

Mulighederne for at deltage i samfundslivet bør ideelt set være lige for alle. For at det kan realiseres, skal samfundet indrettes så det er tilgængeligt for alle borgere – såkaldt universelt design. Når det ikke umiddelbart kan lade sig gøre, træder kompensationsprincippet i funktion. Kompensationsprincippet betyder, at en person med handicap i videst muligt omfang får kompensation for følgerne af den nedsatte funktionsevne.

Kompensation kan være generel, hvilket betyder, at man tilpasser samfundets tilbud til mennesker med handicap for eksempel ved at etablere ramper og elevatorer i eksisterende bygninger eller laver lydifyr i eksisterende lysreguleringer. Kompensation kan også være individuel. Det sker ved, at samfundet tilbyder personer med handicap en række ydelser og hjælpeforanstaltninger med det formål at afhjælpe eller begrænse konsekvenserne af handicapet mest muligt. Kompensationen skal forhindre og forebygge de situationer, som begrænser mulighederne for at

deltage i samfundslivet. Kompensationsprincippet omfatter også økonomi. Der er blandt andet mulighed for at modtage tilskud til dækning af de merudgifter, der opstår for det enkelte menneske med handicap som følge af den nedsatte funktionsevne.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål via kompensationsprincippet at tilbyde en helhedsorienteret individuel støtte og hjælp, der kan fremme det gode og hele liv for mennesker med handicap.

3.6.1. Initiativ

En administrativ syns-, høre- og kommunikationsgruppe er oprettet for at opnå og udvikle et særligt kendskab til de hjælpemidler, der før kommunalreformen i 2007 lå i amternes regi.

Effekt: At borgere med funktionsnedsættelse – ved brug af hjælpemidler – kan blive væsentlig mere selvhjulpne og selvstændige i dagligdagen, således at de pågældende så vidt muligt sættes i stand til at leve og udfolde sig som andre uden funktionsnedsættelse.

At en brugertilfredshedsundersøgelse, der afholdes hvert andet år blandt et udvalgt antal modtagere af genbrugshjælpemidler, giver et positivt resultat.

At borgerne får en forbedret kvalitet i sagsbehandlingen og tildelingen af hjælpemidler.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.6.2. Initiativ

Repræsentanter for handicaporganisationer og patientforeningerne indkaldes til høring vedrørende kravspecifikationer – kvalitet, sortiment, levering med mere – i forbindelse med indgåelse af leverandøraftaler for hjælpemidler.

Effekt: At borgere med funktionsnedsættelse – ved brug af hjælpemidler – kan blive væsentlig mere selvhjulpne og selvstændige i dagligdagen, således at de pågældende så vidt muligt sættes i stand til at leve og udfolde sig som andre uden funktionsnedsættelse.

At en brugertilfredshedsundersøgelse, der afholdes hvert andet år

” Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, via kompensationsprincippet, at tilbyde en helhedsorienteret individuel støtte og hjælp, der kan fremme det gode og hele liv for mennesker med handicap.

blandt et udvalgt antal modtagere af genbrugshjælpemidler, giver et positivt resultat.

At borgerne får en forbedret kvalitet i sagsbehandlingen og tildelingen af hjælpemidler.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.6.3. Initiativ

Servicebeskrivelser („kvalitetsstandarder“) indenfor hjælpemiddelområdet gøres let tilgængelige for borgerne.

Effekt: At borgerne sikres kendskab til standarderne indenfor hjælpemiddelområdet. Informationen sker via kommunens hjemmesider, og via en pjece, der udkommer årligt.

At en brugertilfredshedsundersøgelse, der afholdes hvert andet år blandt et udvalgt antal modtagere af genbrugshjælpemidler, giver et positivt resultat.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.6.4. Initiativ

Det er afgørende at sikre sammenhæng og koordinering af indsatsen. Sammenhæng i indsatsen opnås kun med borgerens egen aktive medvirken. Der arbejdes med initiativer rettet mod:

- „Overgange“. For eksempel fra barn til voksentilværelsen
- Formidling og udvikling af støtteformer, der kan kompensere for handicap og bidrage til en selvstændig og uafhængig tilværelse
- Et særligt initiativ er: personlig koordinator for voksne, der ikke har ressourcer til selv at styre deres sag, og som ikke på egen hånd kan finde rundt i de offentlige tilbud
- Kvalitet i rådgivning og sagsbehandling
- Udvikling af samarbejdet mellem Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse, Socialforvaltningen, Beskæftigelsesforvaltningen og Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg

Initiativerne har 4 indsatsområder:

- Information og kursustilbud med kvalitet i rådgivning, vejledning og sagsbehandling
- Konkret støtte ved personlig koordinator og netværksmøder
- Udvikling af ordninger med borgerstyret personlig assistance (BPA)
- Udvikling af metoder og hjælpemidler til større selvstændighed

Effekt: At mennesker med handicap skal opleve en sammenhængende og koordineret offentlig indsats, hvor personens „hele liv“ er tænkt ind i løsningerne.

At mennesker med handicap opnår at være mere selvhjulpne og uafhængige.

Der gennemføres brugerundersøgelser for måling af effekten.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale Forhold og Beskæftigelse i samarbejde med Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.7. Sundhed

I Århus Kommune arbejdes der målrettet på at optimere borgernes sundhed. For at kunne det, må der tages udgangspunkt i, at sundhed for den enkelte er sammensat af mange forskellige faktorer. For eksempel har mange mennesker med handicap behov for både en „særlig sundhedsindsats” og er samtidig omfattet af den generelle sundhedsindsats.

I Århus Kommune arbejdes der på at sikre lighed i sundhed, og derfor skal borgerne i Århus Kommune have adgang til sundhedstilbud, som kan støtte op om den enkeltes sundhed.

For at kunne målrette sundhedsindsatsen i Århus Kommune er der opstillet tre målgrupper:

- Den grønne – som omfatter selvhjulpne borgere
- Den gule – som omfatter risikogrupper (overvægtige, borgere med misbrug osv.)
- Den røde – som omfatter indsatskrævende borgere. (For eksempel mennesker med handicap, som har behov for individuel støtte og hjælp og en sundhedsindsats.)

Århus Kommunes Sundhedspolitik har fokus på den grønne og gule gruppe, og har her fokus på trivsel, KYS (seksualitet i hverdagslivet) og KRAM (kost, rygning, alkohol og motion). De konkrete initiativer i dette arbejde er livsstilskurser, oplysning, råd og vejledning.

For at opnå optimal sundhed for borgere i den røde gruppe kræves et tæt samarbejde med borgeren og de forskellige offentlige instanser med videre. Der er her tale om behandling, social service, genoptræning, rehabilitering med videre.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal have samme muligheder for at opnå adgang til sundhedsydelse som alle andre.

3.7.1. Initiativ

Mennesker med handicap tilgodeses i forbindelse med udviklingen af sundhedstilbud. Eksempelvis skal sundhedshuse, sundhedscentre, træningsfaciliteter samt skriftligt materiale være tilgængeligt for alle.

Sundhedsstaben og Århus Kommunes Handicapråd samarbejder om udviklingen af sundhedstilbud til specifikke målgrupper samt inklusion af mennesker med handicap i de ordinære tilbud. I dette arbejde undersøges mulighederne for at tilvejebringe eksisterende viden om mennesker med handicaps sundhedstilstand.

Effekt: Øget trivsel og sundhed for mennesker med handicap og mindre social ulighed i sundhed.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.7.2. Initiativ

Århus Kommune skal i samarbejde med borgeren have fokus på at inddrage sundhedsaspektet, når den helhedsorienterede støtte og hjælp fastlægges.

Effekt: At sundhedsaspektet indgår som en integreret del af den helhedsorienterede indsats.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sociale forhold og Beskæftigelse og Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at mennesker med handicap skal have samme muligheder for at opnå adgang til sundhedsydelser som alle andre.

samt Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

3.7.3. Initiativ

Der sættes fokus på at kompetenceudvikle medarbejdere i sundhedshuset, så de kan give konkret information, vejledning og rådgivning om seksualitet i hverdagslivet til mennesker med handicap.

Effekt: At mennesker med handicap kan få seksualoplysning med udgangspunkt i deres særlige ønsker og behov.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Sundhed og Omsorg.

3.8. Kultur, idræt og fritid

Århus Kommune kender værdien af at give borgerne mulighed for – aktivt eller som tilskuere – at udnytte den brede vifte af kulturelle aktiviteter og arrangementer.

I helhedsbilledet indtager mennesker med et handicap en naturlig rolle, og der ydes en speciel opmærksomhed og afsættes midler til særlige initiativer og fysiske indretninger.

Den specielle opmærksomhed udmønter sig ved initiativer i forvaltningerne og gennem kommunale støttemuligheder, der muliggør initiativer igangsat og gennemført af private eller foreninger og klubber.

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at tilbud på kultur-, idræts- og fritidsområdet tilrettelægges, så de også er vedkommende for mennesker med handicap.

3.8.1. Initiativ

Kunstnere og brugere med et handicap: Kulturforvaltningen vil i forbindelse med de kommende kontraktforhandlinger med de

selvejende kulturinstitutioner i Århus inddrage spørgsmålet om tilgængelighed og mulighederne for en bred deltagelse i arrangementer – både når det gælder kunstudøvere og kunstbrugere.

Effekt: Kulturforvaltningen forventer, at der på de årlige dialogmøder med de enkelte kulturinstitutioner kan opregnes og dokumenteres forbedringer, når det gælder tilgængeligheden for og deltagelse af mennesker med handicap.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice.

3.8.2. Initiativ

Af aktuelle konkrete tilbud, der er rettet mod mennesker med handicap, og som vil blive fortsat og i muligt omfang udvidet, kan nævnes:

Undervisning efter Folkeoplysningsloven: I relation til den undervisning, som tilbydes af oplysningsforbundene, har mennesker med handicap mulighed for at søge et særligt tilskud³. Tilskuddet muliggør, at mennesker med et handicap kan deltage i undervisningen til en nedsat deltagerbetaling.

Tilskud til idrætsudøvelse: Sport & Fritid yder et særligt tilskud til idrætsklubberne LAVIA og HASA, som muliggør, at idrætsudøvere med et handicap kan aflønne medhjælpere ved aktivitetsudøvelsen.

Lån af kommunale lokaler:

I henhold til Folkeoplysningslovens fordelingsregler for lån af offentlige lokaler er det anført, at mennesker med handicap har fortrinsret til lokalerne med videre, såfremt de er særlig egnede til formålet. I denne fordeling har aktiviteter for børn og unge under 25 år forsteret.

Orientering: Sport & Fritid, der administrerer Folkeoplysningsloven, orienterer gennem dagspressen og ved samarbejde mellem organisationerne, der har specielle initiativer for mennesker med handicap (HASA og LAVIA) samt gennem Folkeoplysnings-samvirket, om de specielle gunstige tilskudsregler, der gælder for handicapområdet⁴.

Sport & Fritid vil øge informationerne om de specielle støttemuligheder, både gennem dagspres-

Målsætning

Det er Århus Kommunes mål, at tilbud på kultur-, idræts- og fritidsområdet tilrettelægges, så de også er vedkommende for mennesker med handicap.

sen og specielle tidsskrifter rettet mod målgruppen, men også via Århus Kommunes hjemmeside.

Effekt: Der foretages allerede i dag en årlig evaluering af gennemførte og støttede aktiviteter⁵.

Sport & Fritid vurderer, at en intensiveret informationsindsats vil øge antallet af støttede aktiviteter.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice.

3.8.3. Initiativ

Fysisk udbygning af borgerservicebetjeningen: I forbindelse med udviklingen af strukturen for Borgerservice og Biblioteker i de kommende år etableres der borgerservicebetjening på flere store biblioteker, hvilket vil forbedre den geografiske tilgængelighed til borgerservice. Ved etableringen af borgerservicebetjeningen tages der endvidere højde for den fysiske adgang til betjeningsstederne, ligesom der tages højde for en række handicap ved indretningen og anskaffelse af inventar til betjeningsstederne.

Effekt: Etableringen af flere betjeningssteder i en række af kommunens lokalområder bringer borgerservice tættere på borgerne. Herved øges den geografiske tilgængelighed af borgerservicebetjeningen for alle borgere, herunder også borgere med et handicap. Samtidig vil betjeningsstederne i højere grad komme til at modsvare de fysiske behov hos mennesker med handicap.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice.

3.8.4. Initiativ

Etablering af Multimediehuset på havnen: I alle faser ved etableringen af Multimediehuset på havnen indtænkes adgangen til og brugen af huset for mennesker med handicap. Det gælder i forbindelse med fysisk tilgængelighed, indretning og inventar og ikke mindst ved anvendelsen af den nyeste teknologi, når det gælder adgang til læring af enhver art for mennesker med forskellige handicaps. Der arbejdes således bredt i forhold til brugere med et handicap, og der vil både ved den indledende opgaveformulering,

ved udarbejdelsen af konkurrenceprogrammet, i konkurrencefasen og i forbindelse med projektering og gennemførelse af byggeriet blive lagt særlig vægt på hensynet til alle aspekter af tilgængelighed.

Effekt: Den særlige fokus på tilgængelighed forventes at gøre det kommende Multimediehus til det bedst tilgængelige hus af sin art i Europa – også når det gælder mulighederne for at benytte husets mange tilbud, hvor den nyeste teknologi til stadighed vil blive bragt i anvendelse.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice.

3.8.5. Initiativ

Flytning og reetablering af kombiblioteker (familiebiblioteker):

I forbindelse med aktuelle planer om etablering af familiebiblioteker (en videreudvikling af kombibliotekerne) på henholdsvis Skødstrup og Harlev Biblioteker flyttes der fra eksisterende dårligt tilgængelige lokaler til bedre tilgængelige og mere synlige lokaler i stueniveau, med parkerings-

muligheder umiddelbart uden for biblioteket og med idrætsfaciliteter i umiddelbar nærhed.

Samtidig vil der, så vidt det økonomiske og praktisk er muligt, ske implementering af de nyeste teknologiske løsninger til forbedring af familiebibliotekernes tilbud til gruppen af brugere med et handicap.

Effekt: Den fysiske tilgængelighed af kombibibliotekerne (familiebibliotekerne) øges, og anvendeligheden for gruppen af brugere med et handicap vil blive forbedret.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice i samarbejde med Magistratsafdelingen for Børn og Unge.

3.8.6. Initiativ

Under de årlige bygningssyn og gennemgang af eksisterende kommunale bygninger til kultur og idræt med videre vil tilgængeligheden for mennesker med handicap blive tillagt særlig prioritet.

Målet er, at bygninger indenfor Kultur og Borgerservice om maksimalt 10 år vil have fuldt tilfredsstillende tilgængelighed.

Effekt: Om maksimalt 10 år vil alle kommunale kultur- og idrætsbygninger være optimalt tilgængelige for mennesker med handicap.

Såfremt der ikke kan anvises midler på driftsbudgetterne, vil der blive søgt finansiering via anlægsmidlerne.

Ansvarlig: Magistratsafdelingen for Kultur og Borgerservice.

3 "Tilskudsordning for arbejdsledige, pensionister, efterlønsmodtagere og handicappede med videre."

4 Blandt andet 7/9 refusion af lønudgifter ved folkeoplysende aktiviteter mod normalt 1/3 refusion af lønudgiften

5 I 2005 gik 75% af de 31 mil. kr., der er blevet ydet i tilskud fra Folkeoplysningspuljen, til handicapområdet.

4. Resultater og kommunikation

Handicappolitikken angiver Århus Kommunes udviklingskurs de kommende fire år. Den synliggør, hvilke mål, der er sat på området, og angiver, hvor de forskellige magistrater vil styrke indsatsen i den kommende periode. Handicappolitikken bliver derved samtidig et vigtigt værktøj til at følge op på kommunens mål og til at styrke målopfyldelsen.

Handicappolitikken vil på det sæt udgøre et strategisk redskab for byrådet og Århus Kommunes administrative ledelse, da den giver et samlet overblik over målene for kommunen og dermed giver mulighed for at vurdere, koordinere og følge op på disse. Handicappolitikken sikrer desuden, at der er overensstemmelse mellem de mange forskellige aktiviteter rundt i magistraterne og Århus Kommunes overordnede politiske og faglige målsætninger.

Århus Kommunes Handicapråd får en vigtig opgave med løbende at følge op på politikken initiativer. Rådet gives retten til at udvælge specifikke indsats-

områder og udbede sig statusopgørelse fra de forskellige magistrater, ligesom rådet løbende kan gøre Handicap-politikken forskellige områder til genstand for tematiske drøftelser.

Århus Kommune forventer at følge op på Handicappolitikken ved en statusredegørelse ved afslutningen af politikken indeværende periode. Statusredegørelsen skal for det første belyse i hvilken grad initiativerne har bidraget til at opfylde politikken forskellige målsætninger, og for det andet danne afsæt for en fremtidig revision af Handicappolitikken.

Næste revision af Handicappolitikken vil senest finde sted i 2012, ved slutningen af den indeværende byrådsperiode. Hvis ratifikationen og implementeringen af FN's nye handicapkonvention giver anledning til, at der bør ske væsentlig ændringer i Handicappolitikken inden 2012, er der enighed mellem Århus Kommune og Danske Handicaporganisationer (DH) om at Handicaprådet kan anmode om, at politikken revideres før.

Formidling af de resultater, der opnås i perioden, vil internt ske via orienteringer til magistraten og eksternt på kommunens hjemmeside, i det omfang det skønnes relevant.

Århus Kommunes Handicappolitik lægger sporene for fremtidens arbejde på handicapområdet i Århus Kommune ved at fastsætte de tematiske hovedelementer, målsætninger og initiativer på området.

Århus Kommunes Handicappolitik bygger på principperne i FN's handicapkonvention, der blev vedtaget af FN's generalforsamling 13. december 2006 og underskrevet af Danmark 30. marts 2007.

Formålet med Handicappolitikken er at fortsætte arbejdet med at sikre ligestilling, lige muligheder og respekt for borgere med handicap i Århus Kommune – og herved understøtte Århus Kommunes vision om *"Århus – en god by for alle"*.

Vil du vide mere?

Århus Kommunes tilbud til mennesker med handicap kan findes på kommunes hjemmeside: www.aarhuskommune.dk

Århus Kommunes Handicapråd kan kontaktes via:

Århus Kommunes Handicapråd
Handicaprådets Sekretariat
Borgmesterens Afdeling
Rådhuset
8000 Århus C

Telefon: 8940 2304
E-mail: handicapradaet@aarhus.dk

